

DONACIJA ALŽIRSKE ZAPUŠČINE DRUŽINE DR. FRANJA ZDRAVIČA

Karolina Nina Zdravič

227

Danes že udejanjena namera, da se obstoječa afriška zbirka Slovenskega etnografskega muzeja, katere skrbnik in kustos je dr. Marko Frelih, dopolni in obogati s severnoafriškimi predmeti in fotografskim gradivom Alžirije, sega v leto 2022, v čas prvih zametkov snovanja osebne razstave *Popotovanje spominov preko krajin Alžirije v 60. letih 20. stoletja*.

Po zaključku razstave septembra 2024 je njena avtorica Nina Zdravič, muzejska svetnica in nekdanja dolgoletna vodja programske službe in službe za komuniciranje v SEM, podarila muzeju izbor predmetov iz zgodnjih šestdesetih let prejšnjega stoletja in obsežno arhivsko fotografsko gradivo.

Predmeti donacije so berberskega izvora. Zbrani so bili v letih 1963–1966 med družinskimi potovanji po Alžiriji in so se tekom let tudi uporabljali. Izkazujejo značilne rokodelske kategorije, skupne Berberom oz. posameznim etničnim skupnostim, kot so Kabilci, in so pomembni pričevalni izrazi njihove kulturne identitete. V predmete vpleteni pomenljivi likovni znaki in simboli sporočajo o nekaterih severnoafriških materialnih in nesnovnih prvinah, o bogati tradiciji ljudske berberske umetnosti in obrti, njihovih rokodelskih veščinah in ustvarjalnosti ter o podeželskih in puščavskih okoljih, kjer so nastali.

Nova pridobitev obsega raznovrstne umetnostno-obrtne predmete, izdelane iz različnih materialov. Fotografski arhiv razkriva in pogloblja vedenje o raznolikosti kulturnih krajin Alžirije, njeni prastari rimski zgodovini, njenih naravnih sredozemskih in puščavskih zakladih itn.

Seznam pridobljenih predmetov (leto njihove izdelave ni znano)

Tekstil (3 kosi):

- Preproga, ovčja volna, ročno tkana, geometrijski vzorec v črno-belo-rdeči barvi, velikost 207 x 105 cm, Gardaia, sever Sahare
- Bel burnus s kapuco, kamelja volna, ročno tkan in šivan, Gardaia, sever Sahare

- Bel moški ceremonialni kaftan z vezenino, bombaž, svila, poliester, ročno šivan, Ouargla, jug Sahare

Kabilski nakit (9 kosov):

- Velika zapestnica, srebro, korale, rumeni, zeleni, modri koščki emajla, v – 7cm
- Berberska ogrlica z okroglim amuletom s sedmimi obeski, srebro, korale, emajl
- Uhani s sponko, srebro, korale
- Srebrna verižica z obeskom – amuletom v obliki stilizirane roke, v katerega je vdolan azurni kamenček (simbol dobrega očesa)
- Dvojna srebrna ročno kovana veriga (oz. pas), d – 160 cm, z dvema zaščitnima okrašenima obeskom – rozeto in trikotnikom s tremi rdečimi steklenimi kroglicami
- Tri ogrlice iz steklenih kroglic večbarvnih kombinacij (črno-belih, rdeče-belo-zelenih in večbarvnih s tipičnimi berberskimi geometrijskimi vzorci), š – ok. 7 cm, d – ok. 50–60 cm

228

Lončena posoda (3 kosi):

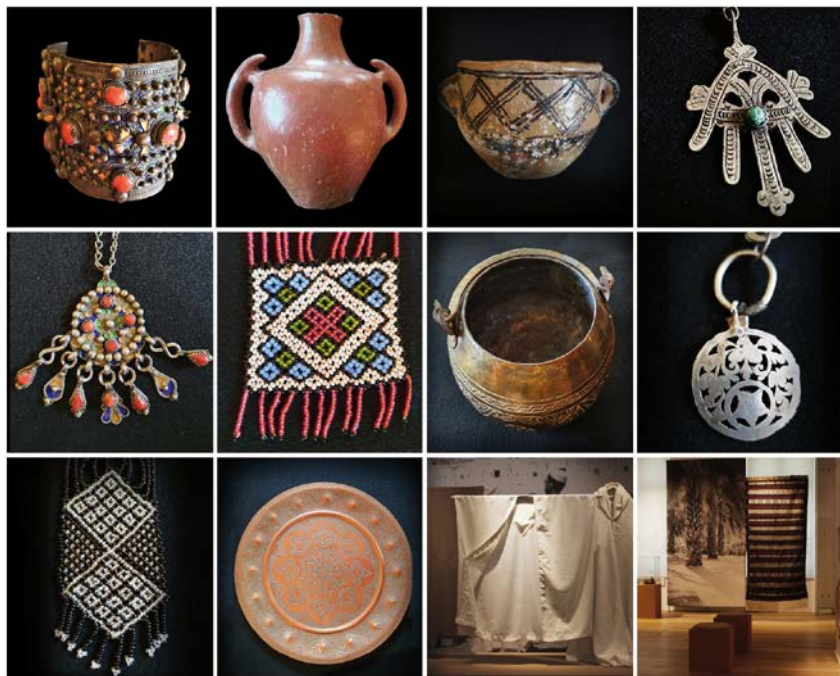
- Velika posoda z dvema ročajema (predvidoma za vodo), glina rdeče barve, glazirana, v – 40 cm
- Srednje velika posoda, glina bež barve, poslikana z geometrijskimi vzorci z naravno črno barvo, v – 30 cm
- Majhna posodica (za hrano z vidnimi sledovi časa), glina bež barve, poslikana s črnimi črtami

Bakrena posoda (2 kosa):

- Manjši krožnik s stiliziranim rastlinskim vgraviranim vzorcem, premer 30 cm, Kabilija
- Okrogel kovan lonec z ročajem, okrašen s stiliziranim vgraviranim rastlinskim vzorcem, črtami in simbolno rozeto, š. in v. 17cm, Kabilija

Drugo:

- Dve puščavski srednje veliki roži iz saharskega peska in soli ter saharski pesek
- Star alžirski majhen kovanec

Predmeti donacije Nine Zdravič (foto Mojca Turk, osebni arhiv Nine Zdravič)

Fotografsko gradivo

Zbirka enajstih originalnih črno-belih fotografij alžirskega fotografa Abdeslama Khelila (8 velikosti ok. 24 x 18 cm, 3 velikosti ok. 13 x 9cm) s prizori z juga alžirske Sahare in portreti, ki jih je fotograf posnel leta 1965. Vse fotografije so zadaj ožigosane, zbirko pa spremlja darilna kartica s podpisom fotografa.

Fotografski arhiv družine Zdravič iz časa med letoma 1963 in 1967, ki je nastal iz avtorskih diapozitivov očeta Nine Zdravič, je bil za predvajanje na razstavi digitaliziran v Slovenskem etnografskem muzeju. Gre za obsežen in redek fotografski fond, ki šteje več kot sto pripovednih in dokumentarnih slik o Alžiriji tistega časa. Zaradi neprestanih sprememb v svetu danes predstavlja dragocen vir za nadaljnje raziskovanje in predstavljanje kulturne in naravne dediščine Alžirije.

Zbirka fotografij alžirskega fotografa Abdeslama Khelila, jug Sahare, 1965
(foto Mojca Turk, osebni arhiv Nine Zdravič)

Palmov gaj v oazi, jug Sahare, 1965 (foto Abdeslam Khelil, Dokumentacija SEM)